

A.-Σχηματική παράσταση των ιδεών του θέματος και μερικά ερωτήματα πριν την ανάλυσή του:

- α.- Έννοια του περιβάλλοντος.
- β.- Είδη περιβάλλοντος: φυσικό και κοινωνικό.
- γ.- Κακό περιβάλλον: περισσότερο το κοινωνικό, αλλά και το φυσικό.
- δ.- προσωπικότητα: ορισμός.
- ε.- στοιχεία της προσωπικότητας: ψυχολογικά, βιολογικά, κοινωνικά.
- στ.- Πώς διαμορφώνεται η προσωπικότητα του νέου ατόμου.
- ζ.- Σημασία της κοινωνικοποίησης και αγωγής στη διαμόρφωση της προσωπικότητας.
- η.- Επιδράσεις του κακού περιβάλλοντος.
- θ.- Αίτια των επιδράσεων και συνέπειες αυτών των επιδράσεων.

B.-Σύντομη ανάλυση του θέματος:

Ίσως είναι υπερβολικό να πούμε ότι το περιβάλλον είναι η μυστηριώδης εκείνη δύναμη, η μοναδική, που συντελεί με την πάροδο του χρόνου κατά πάλυ στην αποκρυστάλλωση κάποιου χαρακτήρα πάνω σε υγιείς ή όχι βάσεις.

Η αντίληψη ότι ο χαρακτήρας των ανθρώπων είναι κάτι που προδιαγράφεται σύμφωνα με τη γέννηση του ατόμου έχει από πολλού περάσει στο περιθώριο της επιστημονικής έρευνας. Μόνο το περιβάλλον είναι ο κύριος παράγοντας που μπορεί να κατευθύνει τις πράξεις και τις ενέργειες του ανθρώπου, σύμφωνα και με την Αριστοτελική αντίληψη ότι "μιμῆσει ποιούμεθα τας πρώτας μαθήσεις".

Μέχρι ποιό όμως σημείο το περιβάλλον και μάλιστα το κακό μπορεί να επιδράσει στο χαρακτήρα του νέου ανθρώπου; Μπορεί να οδηγήσει το περιβάλλον στην πλήρη ηθική και σωματική αθλιότητα ή πολλές φορές ο άνθρωπος ο ίδιος μπορεί να εμποδίσει αυτή με τις πράξεις του;

Ο άνθρωπος παρασυρόμενος από κακές συναναστροφές δύναται να φτάσει σε ένα σημείο, όπου έχει επέλθει πώρωση όλων των ψυχικών και ηθικών ικανοτήτων του για να τον ελέγχει, όσες φορές παραβαίνει τον ηθικό νόμο. Όμως αυτές οι περιπτώσεις είναι πολύ λίγες, γιατί συνήθως ο άνθρωπος, ενώ δεν θα έχει επέλθει η πλήρης ηθική αποσκήρυξη, σαν να ξυπνά από μια ηθική νάρκη, με τη θέληση και την καθοδήγηση των άλλων, μπορεί να μπει πάλι στην ομαλή διαβίωση απ' όπου είχε βγει σε μια στιγμή πνευματικής και ηθικής χαλαρότητας. Βέβαια δεν είναι ασυμψήκιστο να φτάσει στην εσχάτη αναλγησία. Αν δεν παρουσιαστεί μπροστά του κάποιος που θα τον ξαναφέρει στην ηθική ζωή, οπωσδήποτε δεν θα επέλθει ποτέ η επάνοδος σ' αυτήν, γιατί σπάνια συναισθάνεται το μέγεθος της καταστροφής που βιάζει.

Ιδιαίτερα, αν οι βάσεις που έβαλε σαν θεμέλιο της ανάπτυξής του έχουν σαν αφετηρία το κακό είναι ισχυρές, είναι πιθανό να μη δεχτεί την ηθική βοήθεια των άλλων, υποστηρίζοντας συνέχεια τις λαθεμένες απόψεις του. Στην κατάσταση αυτή οπωσδήποτε απαιτείται γνώση του κακού και του καλού και πλήθος άλλων ιδιοτήτων, που πρέπει να διέπουν τη ζωή μας και να χαρακτηρίζουν τις πράξεις μας.

Γιώργος Κρικιώνης: -Φιλολόγος
1983,